

Saksliste møte nr 18 i Faggruppe Matrikkel

Tid: Torsdag 24. oktober 2024, kl 9.30 – 15.00

Sted: KS, Oslo

Deltakere i faggruppen:

Navn	Arb.giver/rolle	Tilstede
Stig Knutsen	Oslo kommune	v
Tollef Sira	Sandnes kommune	v
Marius Zahl Johnsen	Hadsel kommune	v
Ole Morten Mjelstad	Luster kommune	v
Lars Elsrud	Kartverket	v
Anders Braaten	Kartverket	v
Inger Margrethe Kristiansen	Kartverket	v
Gjertrud Hansen	Bergen kommune/vara	v
Grethe Helland	Kristiansand kommune	v
Heidi Liv Tomren (deltok på Teams)	KS/leder	v
Morten Eirik Eines	KS	v
Tor Ivar Solsrud Majercsik (frem til lunsj)	Kartverket	v
Anita Myklebust	Stryn kommune/vara	-
Gjester		
Kristin Schnell Rolfsen (sak 2)	Kartverket	

Saksliste

Sak 1 – Referat fra forrige møte nr. 17

Sak 2 – Drøftingssak: Autorisasjonsordningen og veien videre

Sak 3 – Drøftingssak: Organisering og oppfølging av moderniseringsarbeidet knyttet til matrikkelens bygningsdel

Sak 4 – Orienteringssak: Matrikelhjelp

Sak 5 – Orienteringssak: Status strategi KS og Kartverket

~~Sak 6 – Drøftingssak: Regionale geodataplaner og forankring i kommunene~~

Sak 7 – Orienteringssak: Status for maskinell oppdatering av matrikkelen

Sak 8 – Orienteringssak: Radius på eiendomsgrenser i matrikkelen

Sak 9 – Orienteringssak: Kort status på fremtidige saker til behandling

Sak 10 – Drøftingssak: KS Eiendomsforums veileder for taksering av fast eiendom for eiendomsskatteformål

Sak 11 – Orienteringssak: Digital tinglysning

Sak 12 – Eventuelt

Sak 1 – Referat fra forrige møte nr. 17

Referat fra forrige møte nr 17 den 29. august 2024.

Det kom to saker til eventuelt

- Status for arbeidet med standard for stedfesting av matrikkelenhets- og råderettsgrenser
- KS sin eiendomsskatteveileder (sak 10 endres fra drøfting til orientering, og flyttes til Eventuelt).

Vedtak: Presisering fra Kartverket om at begrepet egenregistrering heretter skal benyttes, ikke fritidsbolig- eller egenregistreringsprosjekt, og dette er rettet i referatet. Referatet ble godkjent.

Sak 2 – Drøftingssak: Autorisasjonsordningen og veien videre

Kartverket orienterte om autorisasjonsordningen og status.

Det har gått omtrent ett år siden siste statusoppdatering til KDD angående autorisasjonsordningen, og departementet har uttrykt interesse for hvordan situasjonen utvikler seg. Målet er å gi en nøytral og objektiv vurdering av dagens status, spesielt sett fra faggruppens perspektiv.

Et lite utdrag fra presentasjonen

- antall autoriserte i kommuner og fylkeskommuner er 482 per 25.9.24
- søkere fra kommuner og fylkeskommuner: 547 totalt
- det foreligger kun oversikt over hvor søkere jobbet ved søknadstidspunktet
- totalt antall søkere er 626, hvorav 534 er autoriserte. Fordelt på 513 under overgangsordningen, 18 under normalordningen og 3 basert på yrkeskvalifikasjon.
- strykprosent er 5,7 % i 2021, 7,8 % i 2022, 20,8 % i 2023 og 17 % hittil i 2024. Høyest antall eksamensforsøk i 2022 med 295 forsøk.

Arbeid pågår med å få bedre oversikt over situasjonen i kommunene. En spørreundersøkelse er sendt ut av Geoforum. 233 kommuner har besvart undersøkelsen som ble distribuert gjennom fylkeskartkontorene. Geoforum sendte også ut undersøkelsen til medlemmer i private virksomheter.

Private aktører benyttes av kommuner uten egne autoriserte landmålere, særlig i nord hvor eiendomsmåling ofte utgjør kun en delstilling. Flere kommuner har etablert samarbeid eller benytter interkommunale selskaper. Flere kommuner indikerer behov for å ansette nye landmålere i nær fremtid grunnet pensjonsavganger.

På spørsmål fra kommunene om behov og estimater, så var tidligere anslag på 700-750 landmålere. Helt i starten var det antallet landmålere beregnet til å være rundt 900. Akkurat for tiden er det nedgang i byggeaktivitet, og at dette har bidratt til at tjenestene fungerer tilfredsstillende for tiden. Det er lengre avstander mellom landmålere i nord.

Fra diskusjonen i faggrupper:

- Det ble foreslått å se på muligheten for hospitering hos kommunene som en del av mastergrad eller valgemne.

- Behov for å avklare om praksiskravet på 2 år skal fortsatt være et krav også etter overgangsordningen er over (vil kreve en forskriftsendring)
- Bør være en oversikt over hvor mange og hvilke kommuner som har autoriserte landmålere
- Det er ønskelig med en orientering på hva utdanningsinstitusjonene har meldt tilbake på høringen til utkast til godkjenningsordning for studieprogram
- Avklare om det er gjort et bevisst valg om å kreve en fagkrets som stenger ute mange potensielt gode landmålere som har annen bakgrunn

Deltakerne oppfordres til å gi innspill innen kort tid, da rapporten planlegges sendt til KDD i november. Kartverket er spesielt opptatt av å få innspill på det som er avgjørende nå som det er rundt 1 år før overgangsordningen går ut.

Vedtak: Kartverket følger opp innspill fra diskusjonen og medlemmer i faggruppen oppfordres til å sende sine innspill snarest. Invitere Marianne Meinich, Geoforum, til å legge fram resultatene fra undersøkelsen.

Sak 3 – Drøftingssak: Organisering og oppfølging av moderniseringsarbeidet knyttet til matrikkelens bygningsdel

Dette er en oppfølging av sak 2 i møte den 11. april, Sak 3 i møtene 6. juni og 29. August 2024. Bakgrunnen er erfaringene fra egenregistrering og hvordan fremtidig standup-møtene skal organiseres.

Kartverket presenterte en ny modell, der standup utgår og blir erstattet av et nytt brukerforum. Standup har ikke fungert og var ikke i henhold til det som hverken Kartverket eller kommunene hadde tenkt seg. Det ble pekt på at det ble gått ut høyt ut og at Kartverket var for ambisiøse, og ser i ettertid at det var behov for litt mindre fora.

De andre løpene med kommunikasjon og innføring, kvalitetsheving i kommunene går som før. I tillegg er det etablert to faste møteplasser; Matrikkelmandag og Eiendomsprat. Forslaget er at det opprettes "Brukergruppe KS og kommuner"

Kommunene har drøftet sammensetningen, og gjør endringer på antall og hvem som representerer. Eiendomsskattemiljøet reduserer antallet deltakere, og teknisk kompetanse styrkes fra kommunene side.

Åpen diskusjon i faggruppen.

Her kom det innspill fra kommunene på at det ikke må tas et steg tilbake og nulle ut hva som er gjort, og at det er viktig å bygge på det arbeidet som er gjort. Det ble også uttrykt at kommunene hadde forventet en ferdig modell, og ikke at løsningen fra Kartverket ble en ny brukergruppe.

Det er litt vanskelig å få tak på hva som ønskes. Vi opplever at vi større faglighet i bygningsdelen enn det vi gjør i egenregistrering løsningen og de som jobber med denne.

Kommunesiden er veldig interessert i å bidra. Det er utfordrende for oss å kommunisere ut til våre ansatte på hva som er tenkt fremover. Flere kommuner har ytret ønske om å få tilgang til en «modell på papiret» for å kunne teste denne mot lokale prosesser som byggesak og eiendomsskatt. Dette

ville gjøre det mulig for kommunene å vurdere om dagens lover og systemer er tilstrekkelige, og kartlegge og planlegge for om det er mulig å utføre nødvendige endringer.

Det vil være utfordrende for kommuner å gjennomføre en god dialog med innbyggere når det blir meldt inn i opplysninger som ikke er i forhold til det som er godkjent.

Utvidelsen av egenregistreringen, som nå inkluderer mer enn fritidsboliger, har gjort at behovet for å ha med bruksenheter i matrikkelen blir enda tydeligere. Samtidig øker behovet for integrasjon mellom bygningsdelen og matrikkelenhetsdelen.

Det er et behov for at ny informasjonsmodellen legger til rette for mer avgrenset tilgang for kommunene. Dette betyr at kommunene kan få rettigheter til kun å oppdatere bygningsinformasjon eller utvalgte deler av bygningsdelen, noe som vil gi større fleksibilitet og at flere både systemer og personer kan utføre oppdateringer. Historikk som forteller hvordan og når data er oppdatert er avgjørende fremover.

Kommuner har erfaring med at innbyggere ikke reagerer når de sender ut brev underskrivet med «matrikkelavdelingen». Det oppleves at folk reagerer i større grad når det står «matrikkel- og eiendomsskatteavdelingen», og at dette skjer fordi de forstår at dette har en konsekvens og betydning for dem.

Det er viktig å finne løsninger som fører til god kvalitet i det som bygges opp av informasjon, slik at ikke de nye komponentene fylles med data av dårlig kvalitet.

Det ble uttrykt bekymring på at det ikke er på plass nødvendig finansiering for å gjennomføre arbeidet med å modernisere matrikkelen.

Det ble ikke fremmet noen innvendinger til den modellen Kartverket presenterte, men kommunene uttrykte et ønske om videre avklaringer og presiseringer rundt deres forventede bidrag og medvirkning fremover.

Vedtak: KS og Kartverket følger opp innspill fra diskusjonen og gjennomfører nødvendige justeringer. Kommunene har behov for avklaringer og presiseringer rundt deres forventede bidrag og medvirkning fremover.

Sak 4 – Orienteringssak: Matrikkelhjelp

Vi følger opp sak 4 fra møtene 6. juni og 29. August der Kartverket svarer ut innspillene fra faggruppa og legger fram et forslag til videre oppfølging av denne saken.

Det skal sendes ut en Questback til alle som er godkjent til å føre i matrikkelen senest til januar 2025. En analyse fra 2011 skal danne grunnlaget og vil bli analysert for å se etter hva som bør være spørsmål som sendes ut. Det vil også være en GDPR vurdering om hva vi kan spørre etter.

Kartverket ser for seg at det etableres en slags referansegruppe, gjerne i regi av kommunene selv som et faglig fora som skal løse komplekse problemer innenfor det kommunale skjønnet. Det kan være aktuelt å ta med ressurser fra SSB og DiBK i en slik gruppe.

God erfaring med Kartverkets deltakelse i arbeidsgrupper hos Standard Norge, Kartverket har en annen tyngde der enn det kommunerepresentanter har.

Kommunene skulle gjerne hatt en oversikt fra Kartverket på antall henvendelser som kommer til matrikelhjelp, der Kartverket ikke kan svare på fordi det ligger innenfor kommunens skjønn.

Ved utsending av Questback ønskes det muligheter for å kunne skrive fritekst, slik at synspunkter kan fremmes.

Vedtak: Faggruppa tok orienteringen til etterretning.

Sak 5 – Orienteringssak: Status strategi KS og Kartverket

Vi følger opp sak 2 fra møtet 6. juni og sak 5 fra møtet 29. August 2024.

KS og Kartverket orienterer om status, det gjennomføres blant annet en WS 27.8 mellom DiBK, Kartverket og KS der målet er å få et felles bilde av behov og dataflyt knyttet til kretsløp for plan – bygg – matrikel. Dette er starten på et felles arbeid og kan påvirke planer og strategier fremover. Herunder videre arbeid knyttet til segmentansvar. KS og Kartverket ser på behovet for å revidere planene og hvordan faggruppen involveres i dette arbeidet.

Det vurderes testing av KI og oppdatering av matrikel, der det settes ressurser av hos direktoratet. Vi starter med en innledende prat med KS Digital, KS og Kartverket

- Den nye bygningsdelen - og utviklingen av denne
- Løfte frem denne

DiBK må være med i et fremtidig møte i faggruppen, og det er viktig å få de med på fellesløsninger og ny matrikel (byggningsdelen)

Vi må også se på behovet for å endre lovverket, og med den hensikt at lover blir samkjørte og at nødvendig informasjon som skal inn i kart- og matrikel fanges opp tidlig i prosessene.

Innspill på at det er viktig i utviklingsarbeidet av matrikkelen å se på gode løsninger knyttet til bruksenheter, siden dette også er en «adresseringsenhet». Et forslag kom om det er mulig å se for seg at bruksenheter kan egenregistreres? Dette gjelder f.eks. om en eier av enebolig har en underetasje godkjent for boformål og ønsker å etablere en egen bruksenhet som ikke nødvendigvis søknadspliktig. Ved å kunne egenregistrere denne ville adressebehovet kunne oppfylles.

Det er behov for å få bedre samspill mellom plan- og bygningsloven og matrikelloven.

Vedtak: Faggruppa tok orienteringen til etterretning. Invitere DiBK til et kommende møte i faggruppen.

Sak 6 – Drøftings sak: Regionale geodataplaner og forankring i kommunene

Kartverket v/Tor Ivar orienterer om arbeidet med regionale geodataplaner
Felles diskusjon rundt hvordan vi kan få planene forankret og sikre at planene følges opp.

Saken ble utsatt til neste møte i faggruppe matrikkelen.

Sak 7 – Orienterings sak: Status for maskinell oppdatering av matrikkelen

Stavanger kommune har i lengre tid benyttet roboter og skript for å gjøre maskinell oppdatering av matrikkelen for å heve kvaliteten.

Stavanger kommune utarbeider nå en søknad om å oppdatere fritidsboliger i matrikkelen maskinelt med vedtaksbaserte data høsten 2024. Dette gjelder oppdatering av data om ildsteder, septiktanker, vann, avløp og renovasjon ut fra tillatelse fra relevante myndigheter i kommunen (basert på vedtak). Formålet er å teste maskinell oppdatering som kan bidra til bedre datakvalitet i matrikkelen. Piloten vil gi verdifulle erfaringer for eventuelt videre utrulling.

Presentasjon fra Stavanger kommune på hvordan de har oppdatert matrikkelen ble vist i møtet.

Kommunene etterspør mulighetene for maskinell oppdatering av matrikkelen. Som et minimum ønskes det å kunne oppdatere gjennom en liste som gjerne kan oversendes til Kartverket for massivregistrering. Kartverket jobber med å finne og få på plass en løsning, og forklarer at de må ha på plass en godkjenningsordning. Det er behov for å etablere en løsning som ikke benytter de personlige brukerne. Det må være tydelig om det er en maskin eller om det er en som er godkjent å føre i matrikkelen.

Oslo kommune orienterer om at de har en god del opplysninger som ikke er vedtaksbasert. Det er et ønske om å kunne benyttet for eksempel FKB med omregningsfaktor. Det ble uttrykt at det ikke kan være noe forskjell på at en bruker eller en maskin gjør denne jobben.

Norkart får i dag oppdatere BYA, men ikke BRA. Dersom de egenregistrerte dataene skal inn i matrikkelen, så vil kvaliteten nødvendigvis være noe varierende. Det er utfordrende å gjennomføre store kvalitetshevningsprosjekter, spesielt for oss som har taksering der det foreligger mye data. Trondheim kommune med sine 70000 endringer ville ikke vært mulig uten maskinell oppdatering.

Når det kommer til arealer, ble det stilt spørsmål om hva skal være nøyaktighetskravet? Eksempelvis om en bommer en 10 cm på en plantegning som er 10x10meter medfører det et avvik på 4 kvm.

Når vi kommer til eiendomsdelen så er kilde/opphav på tidligere arbeid viktig, for eksempel arbeid som er gjort av Kartverket knyttet til vannkonturer/vann etc. De står i dag med kvalitetskode som målt, men det finnes ikke noen dokumentasjon på dette.

Oslo kommune avventer arbeidet som gjøres i Stavanger og sin søknad om å være pilot for maskinell oppdatering.

Kommunene må varsle Kartverket at vi gjør endringer. Det savnes et enkelt opplegg for å sikre at dette kan utføres jevnlig. Kartverket orienterer at de jobber med å finne en løsning for å få til maskinell/automatisk godkjenning. De understreker at de må kunne kvalitetssikre denne, og at den

er sikker. Matrikkeldata brukes av mange forskjellige aktører, og de må være troverdig og oppfylle kravene som er knyttet til dem fra sentral matrikkelmyndighet.

Kartverket understreker at det er kommunen som har myndighet til å føre matrikkelen, og det må være tydelig definert hvem som kan og har myndighet på vegne av kommunen. Det savnes en tydelighet på dette i de ulike delegeringsreglementene ute i kommunene. Når det utføres maskinell oppdatering må varsling og underretting ivaretas, og dette er uavhengig om det er maskin eller menneske som gjennomfører oppdateringen.

Kartverket opplyser at de sliter med å finne ressursen som kan holde i dette. Kartverket er ikke i mål med å definere hvilke felter de vil kunne tillate maskinell oppdatering.

Kommunene spilte inn at feillister kan være misvisende når det kommer til felt som ikke er utfylt. Eksempler på dette er felt for ikke energi, det kan være at dette mangler for bygningen og ikke nødvendigvis sammenfallende med at feltet ikke er utfylt.

Vedtak: KS og Kartverket følger opp innspill fra diskusjonen.

Sak 8 – Orienteringssak: Radius på eiendomsgrenser i matrikkelen

Kartverket orienterer om status med å gi muligheter for registrering av radius på eiendomsgrenser i matrikkelen. Det ble gitt en kort muntlig orientering fra Kartverket til faggruppen på status.

Kartverket tar snarlig kontakt med Kristiansand kommune for å få formulert et brev som kan sendes til Departementet.

Vedtak: Faggruppe matrikkel tar orienteringen til etterretning.

Sak 9 – Orienteringssak: Kort status på fremtidige saker til behandling

Kort status på saker som det jobbes med og som det er ønskelig å legge frem til drøfting i faggruppen på et senere tidspunkt.

- **Adressering**

Vi ser stadig oftere at adresser må endres, ofte rett etter at de er tildelt. Det er mye styr med omadressering. Det pågår et arbeid i faggruppe bygg og adresse i storkommunesamarbeidet for geodata (SKG). Kort status fra Tollef Sira.

Det pågår et arbeid i storkommunesamarbeidet. Kort status fra Gjertrud.

- **Anleggseiendom**
- **MUF**
- **Tilgang til panteboksgjenparter**
- **§ 19 og veiledning for å referere til avtale om grenser**

Innspill som kom fra faggruppen under de enkelte punktene

Adressering

- Klager på omadressering medfører mye ressursbruk og frustrasjon
- Danmark; Adresser blir gitt kun når bruksenheten er ferdig. Det benyttes midlertidig adresser frem til vedtak om brukstillatelse.
- Er det mulig å bruke status planlagt, men beholde samme id
- Det må skaffes mer kunnskap om hvordan nettselskapene benytter adressene
- Det vil være kostnader for utbygger når det kommer til omadressering
- Kan det være nødvendig å gjennomføre en nasjonal omadressering for at adresseringen skal bli bra?

Anleggseiendom

- Vi bør få til en 3d modell etter hvert, da det er behov å vise anleggseiendommer i 3d
- Sammenheng mellom bygning og eiendom. Det er viktig at anleggseiendom får en kobling til bygg i matrikkelen, dette henger sammen. Behov for å avklare hvordan dette gjøres der det bare er deler av et bygg som inngår i anleggseiendommen.
- SKG har satt ned en gruppe som skal jobbe med dette temaet

MUF

- SKG har satt ned en gruppe som skal jobbe med dette temaet

Panteboksgjenparter

- Alle matrikkelfører skal ha fått skjema som ble sendt i slutten av august.
- Dette er knyttet til tinglysningsdelen i Kartverket, som gjør at vi må komme tilbake dette senere
- Det er ønskelig med en status på spørreundersøkelsen
- Jobbes med sladding av personnummer, og noen opplysninger kan være sensitivt
- Tinglysningsforskriften styrer gebyrene på gjenparter, og det skal være gratis til matrikkelarbeid.

§19

- Det ble gitt en statusrapport for arbeidet som arbeidsgruppen har utført så langt.
- Det jobbes med veiledningsmaterieell inkludert videoer rettet mot kommunene eller innbyggerne.
- Det som er utarbeidet så langt blir delt med resten av deltakerne av Faggruppe matrikkel.
- Arbeidsgruppen ønsker tilbakemelding på det som er utarbeidet så langt.

Vedtak: Faggruppe matrikkel tar orienteringen til etterretning. Flere av temaene kommer opp på fremtidige møter i faggruppen.

Sak 10 – Drøftingssak: KS Eiendomsforums veileder for taksering av fast eiendom for eiendomsskatteformål

Kartverket ønsker innspill fra faggruppen til KS Eiendomsforums veileder for taksering av fast eiendom for eiendomsskatteformål. Kartverket har denne til høring og vil i forkant diskutere noen vinklinger i denne med matrikkel faggruppe.

Saken ønskes utsatt til neste faggruppemøte.

Kartverket orienterte kort om punkter de ønsker å drøfte med faggruppen i forhold til veilederen fra KSE som ble revidert siste gang i 2023. Denne bygger på bruk av matrikelopplysninger og at det gjøres kvalitetsheving som er bra. Følgende punkter ønskes det innspill på fra faggruppen:

- Hvordan sikre at kommunene samkjører sine prosesser knyttet til det å være lokal matrikelmyndighet. Er det noe å hente på å få det inn i et standardisert løp, der det jobbes mer strømlinjeformet?
- Oppdatering av arealer (BRA) og gjennomføring av utvendig taksering. Hva ligger i dette?
- Vil det være en fordel å gå i dialog med eiendomsskatteforum, der en jobber sammen for å sikre at matrikelmiljøene blir involvert?

Vedtak: Kartverket følger opp og forbereder sak til neste faggruppe møte.

Sak 11 – Orienteringssak: Digital tinglysning

Status på arbeidet med digital tinglysning og digital innsending av servitutter. Fra kommunene deltar Tollef (Sandnes) og Espen (Tromsø). Det gis en status på arbeidet med å beskrive ulike brukerbehov som er sentrale for kommunene.

KS og kommunerepresentantene i faggruppen har gjennomført møte med en av de private tilbyderne av tinglysning for å se hvilke muligheter som ligger i deres løsninger. Kort orientering og foreløpige tanker om hvilke muligheter dette gir fremover.

De private tilbyderne er avhengig av det som tilbys av digitale tjenester fra Tinglysningen, og gir i dag begrenset funksjonalitet til kommunene. Faggruppen uttrykker at det er ønskelig å jobbe videre med digitaliseringsarbeidet knyttet til tinglysning og servitutter.

Vedtak: Faggruppe matrikel tar orienteringen til etterretning.

Sak 12 – Eventuelt

Saker som er meldt inn etter utsending av agenda og sakliste.

- Spørsmål om status for arbeidet med standard for «Stedfesting av matrikkelenhets- og råderettsgrenser» og krav til separate målinger. Arbeidet med standardene har stoppet opp, da ressursene som jobbet med dette er satt til andre oppgaver.
- Informasjon fra Kartverket om at vi sender over i etterkant av møtet innspill til KS sin eiendomsskatteveileder. Legger opp til vedtak på neste møte.